

ภาพรวมธุรกิจ

- สินเชื่อ Nano Finance หรือสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ คือ ผลิตภัณฑ์สินเชื่อรายย่อยที่ไม่มีหลักประกันที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้มีรายได้ย่อยที่อาจไม่มีรายได้ประจำ ไม่มีสลิปเงินเดือน ไม่เคยเดินบัญชีกับธนาคาร แต่มีความสามารถในการชำระหนี้ โดยสามารถกู้ได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อราย และอัตราดอกเบี้ยสูงสุดไม่เกิน 33% ต่อปี ซึ่งถือเป็นอัตราดอกเบี้ยสูงสุดตามกฎหมายสำหรับผลิตภัณฑ์สินเชื่อรายย่อยที่ไม่มีหลักประกันทั้งหมด

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์สินเชื่อรายย่อยที่ไม่มีหลักประกัน

ผลิตภัณฑ์	อัตราดอกเบี้ยสูงสุด	ระยะเวลาชำระหนี้	รูปแบบการชำระหนี้	วงเงินสูงสุด
P-Loan	25% ต่อปี	12 - 60 เดือน	ชำระเท่ากันทุกเดือน	รายได้น้อยกว่า 30,000 บาท ไม่เกิน 1.5 เท่าของรายได้, รายได้มากกว่า 30,000 บาท ไม่เกิน 5 เท่าของรายได้
Credit Cards	16% ต่อปี	Flexible	ชำระเต็มจำนวน หรือขั้นต่ำ 5% ของยอด O/S แต่ไม่น้อยกว่า 500 บาทต่อเดือน	
บัตรเครดิตเงินสด	25% ต่อปี	Flexible	ชำระเต็มจำนวน หรือขั้นต่ำ 3% ของยอด O/S แต่ไม่น้อยกว่า 500 บาทต่อเดือน	
Digital Personal Loan	25% ต่อปี	ไม่เกิน 6 เดือน	ชำระเท่ากันทุกเดือน	20,000 บาท
Nano Finance	33% ต่อปี	ขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการ	ชำระเท่ากันทุกเดือน	100,000 บาท

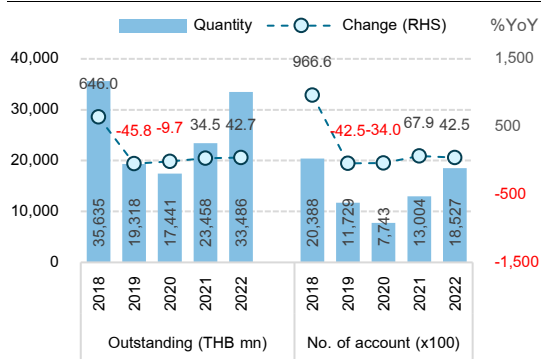
ที่มา : รวบรวมโดยวิจัยธุรกิจจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

- จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2565 สินเชื่อ Nano Finance มียอดคงค้างทั้งสิ้น 33,486 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 42.7%YoY เร่งตัวขึ้นต่อเนื่องเมื่อเทียบกับ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 ที่ขยายตัว 34.5%YoY สอดคล้องกับจำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นเป็น 1.85 ล้านบัญชี หรือเพิ่มขึ้น 42.5%YoY โดยการเร่งขึ้นดังกล่าวเป็นผลมาจากการขาดสภาพคล่องอย่างต่อเนื่องของกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อยในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่กินเวลานานกว่า 2 ปี ส่งผลให้สินเชื่อ Nano Finance ที่มีจุดเด่นเรื่องการกู้ได้ง่าย เพราะไม่จำเป็นต้องมีเอกสารแสดงรายได้ และมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับเงินกู้ธนาคาร จึงกลายเป็นที่สนใจของกลุ่มผู้ประกอบการอิสระที่ต้องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนถูกกฎหมาย ประกอบกับผู้ประกอบการรายใหญ่หันมาให้ความสนใจตลาด Nano Finance มากขึ้นเนื่องจากเป็นสินเชื่อที่มีผลตอบแทนสูง หลังเห็นสัญญาณนี้เสียในธุรกิจมีทิศทางดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาดรุนแรง รวมถึงการเพิ่มช่องทางให้บริการผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของผู้ประกอบการรายใหญ่บางรายที่ช่วยให้ลูกค้าเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้ง่ายขึ้น
- ในด้านคุณภาพสินเชื่อพบว่า ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2565 สินเชื่อ Nano Finance มี %NPL อยู่ที่ระดับ 7.27% ปรับตัวด้อยลงติดต่อกันเป็นไตรมาสที่ 3 ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาเงินเฟ้อและค่าครองชีพที่สูงขึ้น ซึ่งกระทบต่อสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนให้ลดลง โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อยที่ไม่มีรายได้ประจำจะได้รับผลกระทบจากปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบันที่รุนแรงกว่ากลุ่มอื่นๆ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์สินเชื่อรายย่อยที่ไม่มีหลักประกันประเภทอื่นพบว่าสินเชื่อ Nano Finance มี %NPL อยู่ในระดับสูงที่สุด โดยสินเชื่อบัตรเครดิตและ Personal Loan มี %NPL อยู่ที่ระดับ 3.12% และ 2.40% ตามลำดับ

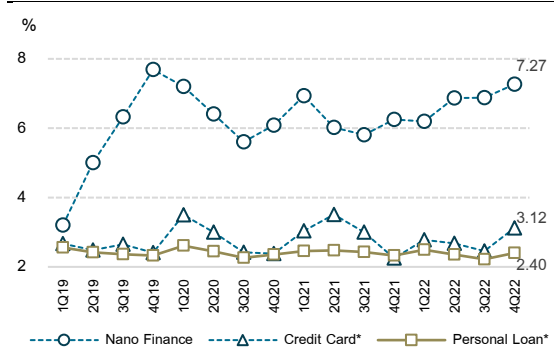
Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

รูปที่ 1 ยอดสินเชื่อ Nano Finance คงค้าง และจำนวนบัญชี

รูปที่ 2 %NPL ของผลิตภัณฑ์สินเชื่อรายย่อยที่ไม่มีหลักประกัน

ที่มา : รวบรวมโดยวิจัยธุรกิจจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : *คำนวณจากยอดสินเชื่อคงค้างเฉพาะในระบบธนาคารพาณิชย์

- สำหรับผู้ประกอบการในธุรกิจ Nano Finance พบว่าในปัจจุบัน (ข้อมูล ณ 16 มี.ค. 66) มีจำนวนทั้งสิ้น 59 ราย โดยสามารถแบ่งผู้ประกอบการออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ และกลุ่ม Non-Bank ซึ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่จะให้บริการผ่านบริษัทลูกที่จดทะเบียนเป็น Non-Bank ส่วนหนึ่งจากการที่ธุรกิจ Nano Finance เป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงทางเครดิตสูง ทั้งนี้ ผู้เล่นที่สำคัญในตลาด Nano Finance ได้แก่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ (Finnix, เงินทันต่อ) ที่มียอดสินเชื่อคงค้างประมาณ 1.1 หมื่นล้านบาท¹ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดราว 33% และ Line BK ที่มียอดสินเชื่อคงค้างประมาณ 4 พันล้านบาท² คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดราว 12% โดยทั้งสองรายให้บริการบนแอปพลิเคชันเพียงช่องทางเดียว และมีรายได้หลักจากการให้บริการสินเชื่อ Nano Finance ควบคู่ไปกับ P-Loan ซึ่งแตกต่างจากผู้ประกอบการรายใหญ่กลุ่ม Non-Bank ที่ส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากธุรกิจ Hire-Purchase และทำธุรกิจ Nano Finance เป็นรายได้รอง

ตารางที่ 2 ผู้เล่นรายสำคัญในธุรกิจ Nano Finance

Bank and Subsidiaries	Non-Bank

¹ SCBX Analyst meeting presentation 20 Jan 2023

² Kbank Investor presentation as of 4Q22

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

แนวโน้มธุรกิจ

- สำหรับแนวโน้มธุรกิจ Nano Finance ในปี 2566 คาดว่าจะเติบโตต่อเนื่อง โดยประเมินว่าตลาดยังสามารถเติบโตได้อีกมาก เมื่อพิจารณาจากหนี้ของระบบทั้งหมดของครัวเรือนไทยที่มีมูลค่าประมาณ 8 หมื่นล้านบาท³ ในขณะที่ยอดสินเชื่อคงค้างทั้งระบบของธุรกิจ Nano Finance อยู่ที่ประมาณ 3.3 หมื่นล้านบาท หรือราว 40% ของมูลค่าหนี้ของระบบทั้งหมดของครัวเรือนไทย ทั้งนี้ ธุรกิจจะยังคงมีปัจจัยสนับสนุนจากการขาดสภาพคล่องของครัวเรือนรายได้น้อยที่ยังไม่ฟื้นตัวจากผลกระทบของสถานการณ์โควิด-19 อีกทั้งถูกกดดันจากปัญหาค่าครองชีพสูง การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย และการฟื้นตัวล่าช้าของเศรษฐกิจในประเทศ ประกอบกับการเข้าถึงสภาพคล่องที่ง่ายเพราะผู้ประกอบการหันมาให้บริการผ่านแอปพลิเคชันมากขึ้น รวมถึงเงื่อนไขการกู้ที่ไม่ต้องมีหลักฐานแสดงรายได้ ทำให้สินเชื่อ Nano Finance เป็นอีกหนึ่งทางเลือกเพื่อเสริมสภาพคล่องของครัวเรือนรายได้น้อย อย่างไรก็ตาม ธุรกิจยังคงมีความเสี่ยงสำคัญจาก %NPL ที่อยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มสูงขึ้นของผู้ประกอบการจากการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย รวมถึงการแข่งขันสูงจากผู้ประกอบการที่มีจำนวนมากในตลาด

Overview of Value Chain of Thailand's Consumer Finance

ผู้จัดทำบทวิเคราะห์

นายธรัตน์ ศรีทองเต็ม (taratnons@lhbank.co.th)

วิจัยธุรกิจธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์

ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)

³ ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (คำนวณจาก จำนวนครัวเรือนทั้งหมด x มูลค่าหนี้ของระบบของแต่ละครัวเรือน)

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง